

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

s z o m b a t

bb 1. világ és nyelv évkönyv

i ár/pá um bc hgy

1980. december 27.

megjelent a világ és nyelv című folyóiratnak - a magyar eszperantó szövetség lapjának - 1981-es évkönyve. a kötet többek között tartalmazza robert müllernek, az ensz gazdasági és szociális tanácsa titkárának írását, amelyben a szerző azért száll sikkra, hogy mielőbb világméretű nyelvi stratégiát dolgozzanak ki a népek közötti kommunikáció elősegítésére. m. i. iszajev szovjet nyelvtudós tanulmányában a nemzetközi nyelv jövőjét, továbbfejlődésének, elterjedésének lehetőségeit elemzi. simai mihály akadémikus, a magyar ensz társaság és az ensz társaságok világszövetségének elnöke a világ ugynevezett globális problémáival - az ember és a természet viszonyával, és társadalmi kérdésekkel -, s a megoldásukat segítő nemzetközi együttműködés lehetőségeivel foglalkozik cikkében. az évkönyv interjút közöl pozsgay imre művelődési miniszterrel, s megrajzolja a sokoldalú tudós és kitűnő eszperantista korach mór akadémikus portréját is. a kötetben helyet kapott a világjáró tolmács, lomb kató cikke és számos más, változatos témájú ismeretterjesztő írást, elbeszéléseket, verseket szórakoztató írásokat, humoros nyelvi fejtörőket is közöl az évkönyv. /mti/

--

- 1 -

11.10/um

1300

bb 2. százhusz éves stoppológép

igó/um ká hgy

1980. december 27.

érdekes kis szerkezet került a pécsi muzeumba: egy mult századi stoppológép, amelyet takarékos nagyanyáink, dédanyáink használtak foltozásra. az eredeti leírás szerint a készülék segítségével különféle textilanyagokat - elsősorban zoknikat, harišnyákat - lehetett szépen, gyorsan, egyenletesen megjavítani. a horgokkal és rugókkal ellátott, tenyérnyi nagyságu szerkezetre ráfeszítették a lyukas anyagot, s ezáltal jól láthatóvá, könnyen hozzáférhetővé vált a textil a foltozás számára. a hajdani háztartás különös relikviája ma is használható. /mti/

-.-

bb 3. a tápéi gyékényesek sikerei

dob/um ká hgy

1980. december 27.

a szegedhez csatolt tápé híres gyékényesei az ottani házipari szövetkezet dolgozói kiemelkedő termelést és exportfeladatot teljesítettek ebben az évben: 170 millió forintot érő cikket produkáltak és ennek mintegy 70 százalékát nyugat-európai országokba küldték, részben ünnepi ajándékként. értéktelen vizinövényekből, vöröstövü sásból, gyékényből divattáskákat, lakásdíszítő tárgyakat készítenek. a vizinövényből kialakított székkárpitjaikkal az nszk és hollandia mellett a skandináv országokat is meghódították. ilyen kárpitozással készítenek a natur fából kialakított, rusztikus hatású székek ülőkéjét és háttámláját. az idén félmillió székhez készítettek gyékény-kárpitot, de szállítottak sokezer komplett széket is. létrehozták ugyanis saját széküzemüket, ahol ebédlő és bárshékeket állítanak elő exportra. a szövetkezet néhány nap múlva érkezik fennállásának harmincadik évfordulójához. ez idő alatt megtízszereződött az exportjuk értéke. /mti/

-.-

bb 4. balassi bálint szólótáncfesztivál békéscsabán

sam/um ká hgy

1980. december 27.

az ország tizenhat együttesének ötven néptáncosa vesz részt január 9-11-én békéscsabán az ötödik balassi bálint szólótáncfesztiválon, amelyen a férfítáncosok az aranyarkanyus, a nők pedig az aranygyöngyös címért versengenek. a rendező békéscsabai művelődési központban elkészült már a háromnapos országos néptáncvetélkedő műsora.

/folyt.köv./

- 2 -

11.15/um

1305

bb 4. /balassi bálint...folyt./um

eszerint a táncosok az első napon, 9-én a zsüri előtt tartanak próbát, majd 10-én az ifjusági házban délelőtt a kötelező, délután a szabadon választott számokat mutatják be. 11-én lesz a gálával egybekötött eredményhirdetés. a latványosnak ígérkező egyéni néptáncversenyen hat együttes zenekara játszik. /mti/

-.-

bb 5. új képek a szombathelyi derkovits és dési huber gyűjteményben

Lér/um st hgy

1980. december 27.

újabb két értékes képpek gyarapodott a szombathelyi derkovits gyula és dési huber istván gyűjtemény. az emlékmúzeum tulajdonába került derkovits gyula „pihenő munkásnő”, című olajfestménye 1932-ből. a kép egyes jegyzékekben alvó nő, vagy viki címmel is szerepel és a derkovits életmű védett darabja. szombathelyre került dési huber istván „áprilisi napsütés”, című 1936-38 körül festett nagy méretű olajtempera képe is. a két képet az emlékmúzeum gyűjteményének jövő évi átrendezése után állítják ki. /mti/

-.-

bb 6. hatmillió forint értékű gyógynövény somogyból

káp/um hgy

1980. december 27.

somogy megye erdőségei, rétjei, utmentéi rendkívül gazdagok a különféle gyógyfüvekben, növényekben. jelenleg mintegy százhusz féle olyan gyógynövényt, köztük kankalin-gyökeret, veronikafüvet, tikhurt, bodza, hárs és akácvirágot, szemvidítő füvet, kutyabengékérget, legyezőfüvet, aranyvesszőt, télen fehér fagyöngyöt, tölgyfazuzmot gyűjtenek, amely a gyógyszerek alapanyaga. dolgozók, nyugdíjasok, sőt fiatalok az idén hatmillió forint értékű gyógyfüvet és növényt gyűjtöttek össze és adtak át a herbáriának. /mti/

-.-

- 3 -

11.20/um

1305

bb 7. nyulászat - hálóval

kör/um hgy

1980. december 27.

borsod megye apróvadás területén az ünnepi napok jelentette szabadidőt kihasználva, számos vadásztársaság kezdte meg a nyulászatot. most azonban puskák helyett hálókat vittek magukkal a nyulak befogására. elsősorban a tiszamenti részeken; mezőcsát, ároktő környékén „hálózák”, a tapsifüleseket. a korábban nyulban gazdag bodrogi közeli részeken az állomány ugyanis megcsappant a tavaszi-nyári hosszantartó árvíz következtében, amely elvitte a szaporulatot, ezen a részen a vadász-társaságok a nyulkilövést is korlátozták és a téli hónapokban csak két alkalommal engedélyezték vadászatát.

az idén a borsodi mezőkről mintegy kétezer élőnyulat fognak be és ezeket a mavadon keresztül exportálják. /mti/

-.-

bb 8. kétezer állomásos crossbar telefonközpontot kap szigetszentmiklós - automatizálták a környező községek távbeszélő hálózatát

i kf/z um pp sl

1980. december 27.

nagyobb és korszerűbb központtal váltották fel szigetszentmiklós régi 460 állomásos telefonberendezését. a kétezer állomásos crossbar telefonközpontot december 29-én délben helyezik üzembe, akkor kapcsolják rá a gépekre az előfizetők állomásait, amelyeket külön-külön is felhív a posta, ellenőrzi működésüket. ezzel egyidőben automatizálták a körzet - dunaharaszti, taksony, dunavarsány-délegyháza, majosháza, tökölszigethalom, és halásztelek - telefonhálózatát is. ezekbe a községekbe is, összesen 1150 állomást befogadó, crossbar központokat építettek.

a budapest-vidéki postaigazgatóság 160 millió forintot fordított a telefonszolgálat korszerűsítését, javítását célzó munkákra. a beruházás - azon túlmenően hogy a településeken éjjel-nappali telefonszolgáltatást biztosít, - lehetővé teszi az érintett területek bekapcsolását az országos távhívóhálózatba, amelynek állomásait a központok üzembe helyezése után közvetlen hívhatják az előfizetők. ezen kívül, a jövő évi hálózatépítés menetétől függően, szigetszentmiklóson és környékén újabb telefonállomások felszerelésére nyílik lehetőség. /mti/

11.25/um

-.-
- 4 -

18⁵
0

bb 9. nagyváradon vendégszerepel a debreceni csokonai színház

szü/um sl

1980. december 27.

a debreceni csokonai színház társulata - a két színház közötti csereegyezmény keretében - december 27-én, szombaton kétnapos vendégszereplésre nagyváradra utazott. a társulat orosz györgy rendezésében németh lászló: villámfénynél című színművét, lengyel györgy és balogh gábor rendezésében pedig dürrenmatt: jános király című tragikomédiáját mutatja be a nagyváradai közönségnek. /mti/

-.-

bb 10. három műszakos termelés a borsodi bányákban

kör/um sl

1980. december 27.

a megnövekedett igények kielégítésére szombati pihenőnapjukat feláldozva három műszakos termelést tartottak a borsodi szénbányák valamennyi üzemében. munkába álltak a nagy teljesítményű frontfejtésen többek között a lyukói bányászok, az ormosbányai üzem vájárai csakugy, mint a terv-tárói nagy teljesítményű frontfejtés szocialista brigádjai és a fekete-völgyi „széngyár”, dolgozói. teljes munkanapot tartottak a berentei központi szénosztályozónál is, ahová vasuti kocsikban valamint drótkötélpályán továbbították a felszínre szállított szenet. a máv miskolci igazgatósága a kiválsalomnak megfelelően folyamatosan küldte az üres vasuti kocsikat, így a berentei „szénpályaudvarról”, is fennakadás nélkül tudták szállítani a szenet az ország különböző részeibe.

a borsodi szénbányák a vasárnap hajnalban végződő három műszakban várhatóan 1500 vagon szenet termelnek. /mti/

-.-

bb 11. ünnepi szállítások a nyugat-magyarországi vasutakon

cser/um sl

1980. december 27.

a nyugat-magyarországi vasutakon az ünnepek három napján is sokezer tonna árut továbbítottak és rakták ki. mindennek előtt biztosították a cukorgyárak ellátását. a petőházi cukorgyár 8 ezer tonna répát kapott vasuton a három nap alatt. mintegy 10 ezer tonna répát szállítottak az ácsi és a sárvári cukorgyárba is.

/folyt. köv./

- 5 -

12.24/um

13²⁵
0

bb 11. /ünnepi szállítások...folyt./um

a répán kívül főleg élelmiszer- és tüzelő szállitmányokat továbbítottak. a győri teherpályaudvaron az üzemek vasárnapi indulásához raktak ki nagy mennyiségű anyagot, elsősorban öntődei homokot.

sopronnál és hegyeshalomnál nagy mennyiségű tranzit árut fogadtak és továbbítottak a kgst, valamint a közös piaci országokba. /mti/

-.-

bb 12. nyolcezer tonna répát dolgoztak fel a karácsonyi ünnepekben a petőházi cukorgyárban

cser/um sl

1980. december 27.

egy pillanatig sem szünetelt a munka a háromnapos ünnepen a petőházi cukorgyárban. nyolcezer tonna répát dolgoztak fel és 900 tonna cukrot gyártottak. a feldolgozást változatlanul nehezíti, hogy a répa sáros. így továbbra is csak 80-90 százalékos kapacitással tudnak termelni. a gyár körzetében negyven hektár még az a terület, ahol ki kell szedni a répát az ünnepek után. /mti/

-.-

bb 13. kis forgalom az élelmiszerüzletekben

i mg/tr um sl

1980. december 27.

a vártnál jóval kisebb forgalmat bonyolítottak le a szombaton nyitva tartó budapesti élelmiszerüzletek. a fővárosi pékségek, számolva azzal, hogy a háromnapos ünnep alatt kiürülnek a családi kenyérgépek, több mint 30 vagon kenyeret, péksüteményt sütöttek szombatra virradóan, s a tejipar is friss tejet, joghurtot, tejfölt szállított a boltokba.

a nagyobb abc áruházak, élelmiszerüzletek vezetői viszont egyaránt arról panaszkodtak, hogy meglepően kevés vásárló kereste fel a boltjukat. a mórícz zsigmond körtéri áruházban például egy hétköznap forgalmának megfelelő kenyér, tej mennyiség 10 százaléka fogyott el, s ugyanerről tájékoztatták a széna téri és a batthyány téri abc áruházban is.

/folyt.köv./

- 6 -

12.45/um

13³⁰

bb 13. /kis forgalom...1.folyt./um

a lenin körüti royal élelmiszeráruházban a 6 mázsányi friss, ropogós kenyérből alig másfelet vittek el a vevők, és a megrendelt 1500 liter tejnek is a kétharmadát szállíthatják vissza a tejiparnak.

a gyér kereslet okait kutatva a kereskedők elmondották, hogy valószínűleg túlbiztosították magukat az emberek a karácsonyi ünnepekre, de az is igaz, hogy a legtöbb családban nem is számoltak az üzletek szombati 6 órás nyitva tartásával. a tapasztalatok ugyanakkor arra is felhívják a figyelmet, hogy a háromnapos ünnepek előtt rugalmasabb rendelésre, körültekintőbb piacutatásra van szükség, hiszen az efféle kenyér- és péksüteménybőség sokba kerül az országnak, még akkor is, ha a sertéstelepek fölhasználják az elszáradt kenyeret. az üzletekben azt is elmondották, hogy a megmaradt kenyérgépek ellenére is vasárnap reggelre a tervezettnek megfelelő mennyiségű friss pékáru várja a boltokban a vásárlókat. /mti/

-.-

bb 14. időjárásjelentés

um

1980. december 27.

a meteorológiai intézet jelenti szombaton délben:

kissé tovább csökken a hőmérséklet

kontinensünk legnagyobb részén ciklonok határozzák meg az időjárást. ciklon örvénylik az adriai-tenger középső részén, nyugat-franciaországban, valamint a balti-tenger térségében. hatásukra szinte az egész szárazföldön igen változékony, többfelé csapadékos az idő. a moszkva-minszk-kassa-belgrád vonalban időjárási front húzódik. ennek mintegy 200-400 km-es környezetében tulnyomóan borult az ég, sokfelé havazik, a déli területeken esik az eső. a kárpát-medencében észak-északkelet felől hideg, délről ugyanakkor enyhe, nedves levegő áramlik.

házánkban pénteken eleinte országszerte erősen párás, ködös idő volt, helyenként ködszitalással. később északnyugat felől csapadékhóza érte el a kisalföld térségét, és előbb ott, majd máshol is egyre több helyen eredt el az eső, éjszaka helyenként havaseső, főleg az északi, északkeleti megyékben havazás is előfordult. a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken plusz 2 és plusz 8 fok között váltakozott.

/folyt.köv./

- 7 -

13.33/um

13⁵⁰

bb 14. /időjárás...folyt./um

szombat hajnalra mínusz 1, plusz 4 fokig hűlt le a levegő. délelőtti a nyugati megyékben időnként felszakadozott a felhőzet, máshol tulnyomóan borult volt az ég. főleg délen és keleten többfelé esett az eső, havaseső, helyenként hó. galyatetőről 34, kékestetőről 31 cm-es hóréteget jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor nulla, plusz 4 fok között alakult.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 4,5 fok volt, 4,9 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok volt, a tengersizintre átszámított légnyomás 1009 mb, nem változik.

a duna vízállása budapestnél: 356 cm, a víz hőmérséklete 3,8 foy.

várható időjárás vasárnap estig:

nyugaton időnként csökkenő felhőzet, máshol jobbra erősen felhős ég. főleg keleten és északon többfelé havaseső, havazás. sokfelé megerősödő, helyenként viharossá fokozódó északi, északkeleti szél. északkeleten kisebb hófúvás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: plusz 1, mínusz 4, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: mínusz 1, plusz 4 fok között. /mti/

-. -

bb 15. Lottó nyeremények

sl/um

1980. december 27.

a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint az 52. játékhetén öt találatos szelvény nem volt.

négy találatot 69 fogadó ért el, nyereményük egyenként 109 175 forint.

három találatra 5 484 fogadónak volt, nyereményük egyenként 687 forint.

a két találatos szelvények száma 166 812, ezekre egyenként 28 forintot fizetnek. /mti/

-. -

- 8 -

14.6/um

16³⁰

bb 16. hó, eső, vendégjárás - csöndes karácsony

mg-kör-cser/tr um sl

1980. december 27.

minden főutvonal és alsóbbrendű közut két nyomon járható az országban - jelentette szombaton az utinform - annak ellenére, hogy az északkeleti országrészben a karácsonyi ünnepek utolsó napján megindult a havazás, hullt a hó baranyában, a mecsekben, de különösen a mátra és a bükk magasabban fekvő részein, a hó vastagsága elérte a 20-30 centimétert, így aztán sietők tucatjai keresték fel a lesikló pályákat, főként a bükk tetején, a bánkúti sípályán volt élénk a forgalom, ahol az áraszos hó beborította a korábbi napokban eljegesedett pályákat, amelyek így ismét alkalmassá váltak sietésre. a bánkúti síparadicsomon kívül a téli sportok kedvelői közül igen sokan keresték fel a bükk-szentkereszti és a hollóstatői domboldalakat, különösen a kisgyerekes családok, szánkókkal felszerelve.

nem a hó, hanem az ünnepi nagy jövés-menés okozott a szokásosnál nagyobb forgalmat a nyugati országrész határátkelő helyein, elsősorban természetesen hegyeshalomnál, ahol több mint tízezren lépték át a karácsonyi ünnepek alatt a magyar-osztrák határt. csaknem négyezer személygépkocsin érkeztek, illetve távoztak a vendégek, legtöbben karácsony estéjén és éjszakáján. szombaton már csak azért sem csökkent a forgalom, mert kétnapos szünet után újra megindultak a kamion-járatok. az utlevél és vámkezelő szolgálatok - akár csak sopronnál és rábafüzesnél - már korábban fölkészültek a forgalomra, így nem kellett sokat várakozni.

nemcsak a rokonság, s az ünnepi magyar konyha vonzotta a külföldi vendégeket, hanem jónéhány kulturális program is. szombaton délután például két alkalommal is zsufozásig megtelt a pannonhalmi vár bazilikája, ahol baróti istván orgonaművész hangversenyén a magyar rádió és televízió világhírű gyermekkórusa lépett fel botka valéria és csányi lászló vezetésével. a bach, kodály, liszt művek utolsó taktusaival véget is ért az idei pannonhalmi koncert program. jó évet zárt az ezeréves vár, hiszen az idei 82 hangversenyét több mint tízezren hallgatták végig.

a főváros a szokásosnál sokkal csöndesebb karácsonyt zárt. igaz, ebben az időjárás is közrejátszott, a szombat délelőtti esőzés a szobákban marasztalta az embereket. a csöndes utcák, szórakozóhelyek azt jelezték, hogy az ünnep utolsó napja a televíziózás jegyében zajlott. mutatják ezt a gelka ügyelet adatai is, a belvárosi szervizt például csaknem 300-an hívták szombaton, köztük leginkább a színes tévé tulajdonosok. a csöndes karácsonynak a mentők és a tűzoltók örültek a legjobban, mert a vártnál jóval kevesebb dolguk akadt. /mti/

16.15/um

- 9 -

16⁴⁵

bb 17. üdvözlő távirat

s um sl

1980. december 27.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte birendra nepáli királyt nepál nemzeti ünnepe alkalmából. /mti/

-. -

bb 17. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke zárásig

um

1980. december 27.

1. világ és nyelv évkönyv
2. százhusz éves stoppológép
3. a tápéi gyékényesek sikerei
4. szőlőtáncfesztivál békéscsabá
5. új képek a szombathelyi derkovits és dési huber gyűjteményben
6. gyógynövények somogyból
7. nyulászat - hálóval
8. crossbar telefonközpontot kap szigetszentmiklós
9. nagyvárdon a debreceni csokonai színház
10. három műszakos termelés a borsodi bányákban
11. ünnepi szállítások a nyugat-magyarországi vasutakon
12. répafeldolgozás a petőházi cukorgyárban
13. kis forgalom az élelmiszerüzletekben
14. időjárás
15. lottó nyeremények
16. hó, eső, vendéggjárás - csöndes karácsony
17. üdvözlő távirat
18. hírjegyzék

/mti/

-. -

- 10 -

- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános

szerkesztette: somogyi lajos

18.30um

1845

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/4

Belföldi hírek

v a s á r n a p

bb 1. bizományosi értékesítés mezőgazdasági gépekre

i jf/z um pp hgy

1980. december 28.

az agrotröszt kereskedelmi munkájának korszerűsítésével igyekeznek mozgásba hozni az idén tulságosan is nagy raktárkészletét. két nagyértékű mezőgazdasági gép adásvételére bizományosi szerződést kötnek, ami a partnereknek kölcsönös előnyöket ígér.

a bizományosi szerződés alapján két gépet az ih-mintájú gabonavetőt és az rta-típusú önjáró cukorrépa betakarítót nem a raktárkészletből adják el, kiindulva abból, hogy a készletezés gyakran meddő vállalkozás, hiszen a nagyértékű gépek megvásárlása csak nehezen prognosztizálható és fennáll a veszélye annak, hogy a tőkés importból származó alkatrészekkel is felszerelt gépek tulságosan sokáig állnak a raktárban kihasználatlanul. az újonnan alkalmazott kereskedelmi forma abból indul ki, hogy a megrendelő egyúttal biztos vevőnek is számít, miután előleggel köti le a gépet. ezt követően a kereskedelem eljár a gyártónál, megrendeli a berendezést, pontos határidőt rögzít, majd az átvétel idejéről értesíti bizományosi partnerét, a vevőt. a gép elkészülte után a gyárból közvetlenül a mezőgazdasági nagyüzembe szállítják a vetőgépet, vagy a cukorrépa betakarítót. ily módon elkerülnek a raktározási többletköltségeket is.

/folyt.köv./

- 1 -